

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigikogu majanduskomisjon
Kultuuriministeerium

Meie 17.07.2026 nr 8-1/5421-1

Ettepanek seaduseelnõu 746 UA täiendamiseks

Lugupeetud majanduskomisjoni liikmed
Lugupeetud kultuuriminister

Riigikogu majanduskomisjoni menetluses on Ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse ning riigivaraseaduse muutmise seadus 746 UA eelnõu, mille osas ei ole alates 2025. aasta märtsist arenguid toimunud.

Eesmärgiga lahendada pikaajaline seisak eelnõu menetlemises ning luua selge õiguslik alus okupatsioonisümboolikaga või vaenu õhutavate ehitiste riikliku kaitse alt vabastamiseks, pakun lahenduseks täiendada muinsuskaitseaduse (edaspidi MukS) § 10 erandiga, mille kohaselt riikliku kaitse alla ei võeta Eesti okupeerimise perioodil (16.06.1940 – 20.08.1991) püstitatud hooneid ja rajatisi, millel on okupatsioonisümboolika.

Muudatusettepanek:

Muinsuskaitseaduse § 10 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Riikliku kaitse alla ei võeta ehitisi, mis on püstitatud ajal, mil Eesti oli okupeeritud – 16. juunist 1940 kuni 20. augustini 1991 – ning mis õhutavad vaenu või mille tekst, sümboolika, kujutis või muu vorm väljendab poolehoidu okupatsioonirežiimile, agressiooniaktile, genotsiidile, inimsusevastasele kuriteole või sõjakuriteole.“

Selgitus: Riikliku kaitse alla võtmise eelduseks on, et kultuuriväärtusega asi või maa-ala esindab Eesti ainelise kultuuripärandi väärtuslikumat osa, millel on teaduslik, ajalooline, kunstiline või muu kultuuriväärtus või mille säilitamise kohustus tuleneb rahvusvahelisest lepingust. Sellised ehitised, mis on rajatud ajal, mil Eesti oli okupeeritud, ja mis on vaenu õhutavad või okupatsioonirežiimile või agressiooniakti, genotsiidi, inimsusevastase kuriteo või sõjakuriteo toimepanemisele poolehoidu kujutavad, ei kuulu kultuuripärandi väärtuslikuma osa hulka.

Pärast muudatust saab valdkonna eest vastutav minister MukS § 20 lg 1 punkti 4, mille kohaselt võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis ei vasta riikliku kaitse eeldusele, alusel ja Muinsuskaitse Nõukogu seisukohta ära kuulates lõpetada käskkirjaga riikliku kaitse eeldusele mittevastava ehitise mälestiseks olemise, misjärel tekib ehitise omanikul võimalus ise otsustada selle edasine saatus (näiteks okupatsioonisümboolika eemaldamine või kinni katmine).

Leian, et esitatud muudatusettepanek pakub vajaliku lahenduse pikalt seisnud eelnõule ning aitab tagada selge regulatsiooni avalikus ruumis asuva okupatsioonisümboolika küsimuses. Palun Riigikogu majanduskomisjonil ja kultuuriministril kaaluda antud muudatuse eelnõusse lisamise toetamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Signe Teiv 58843859
signe.teiv@justdigi.ee